Saksframlegg og innstillinger til Engerdal fjellstyres møte 29.04.19.

Sak 19.19	**Ark 012.1**	
Godkjenning av innkalling og møtereferat fra møte den 18.03.19.		

Sak 20.19	**Ark 352.2**	***Saksbeh.: OOps***
Høring: bygging av vei og standardheving hytte ved Langsjøen		

Saksdokumenter vedlagt:

- Brev med vedlegg fra Statskog SF datert 5. mars 2019.

Bakgrunn.

Statskog SF ber om fjellstyrets uttalelse i forbindelse med en søknad om bygging av vei og standardheving av hytte ved Langsjøen (Tolgaveien 370, gnr162, bnr 1, fnr 79). Det er i dag kjørespor/traktorspor fra veien og ned til hytta. Denne traseen ønskes oppgradert slik at den kan trafikeres med bil. Dette innebærer også at det anlegges møte/snuplass samt parkering nede ved hytta. I tillegg ønskes det å oppgradere standarden på hytte. Det er en relativt gammel tømmerhytte med tilhørende anneks og utedo. Det ønskes å gjøre denne større og heve standard med innlagt vann og strøm. Det vises til vedlagg i saken for ytterligere bakgrunn.

Fjellstyret behandlet spørsmålet om bygging av vei ned til hytta i sak 84.17 og fattet da følgende vedtak:

> *Engerdal fjellstyret har vurdert spørsmålet vedr bygging av vei ned til fritidseiendom tilhørende Tor Ø. Fjeld (gnr. 162, bnr. 1, festenr 79) ut fra Fjellovens §12. Saken kan skape presedens for lignende saker flere steder på statsallmenningen. Samlet sett vil mange slike saker skape mulig ulempe for bruksrettsutøving og naturverdier i statsallmenningen. Dessuten er tiltaket i strid med gjeldene bestemmelser i kommuneplanen. Engerdal fjellstyret tilrår derfor at det ikke gis tillatelse til bygging av vei som ønsket.*

Etter den tid har søker jobbet mer med spørsmålet og det er bl.a. avholdt befaring der søker, kommunen, Statskog og fjellstyrets DL deltok. Hytteeier har vurdert utarbeidelse av reguleringsplan, men finner sannsynligvis dette uhensiktsmessig og søker derfor om dispensasjon fra kommunenplanen på dette punktet.

Planmyndigheten har tre alternativer i saken:

- Vedta plankrav
- Ta inn tiltaket ved rullering av kommuneplanens arealdel
- Ta stilling til dispensasjonssøknaden.

Statskog SF har på sin side ikke avgitt noe konkret svar til søker jfr fjellstyrets uttalelse. I sin e-post datert 5 mars til fjellstyret sier de at de vil vurdere saken på nytt ut fra henvendelse fra

kommunen og nye momenter i saken. Søker kommer for så vidt ingen vei med en dispensasjon heller, i og med at det også kreves en avtale/godkjenning med grunneier.

Fjellovens §12 om grunndisponeringer sier at fjellstyret skal høres i denne type saker. I sin vurdering av saken skal fjellstyret vurdere hvorvidt tiltaket medfører vesentlig ulempe eller skade for annen bruksrettsutøving, og at det tas naturvernhensyn.

Administrasjonens vurdering.

På statsallmenningen i Engerdal er det flere hytter som ikke har bilvei fram til hytta. Det er ofte eldre hytter som ble bygd på tidspunkt der krav til størrelse og standard var en annen enn det er i dag. Plankravene rundt fritidsbebyggelse har også endret seg med tiden. Det er også ofte slik at med tiden oppstår et ønske om å oppgadere disse hyttene i forhold til standard, herunder også ønske om å kunne kjøre helt fram til hytta.

Når det gjelder annen bruksrettsutøving i området er det vanskelig å peke på konkrete ulemper, i og med området i liten grad blir brukt til beite. Det ser heller ikke ut til at Holøy-Øversjødalen allmenning har invendinger mot tiltaket som berører veibygging, jfr deres e-post 29.01.18.

Når det gjelder forholdet til naturverdier vil bygging av en vei føre til et inngrep i større eller mindre grad. Det vil derfor ha en effekt på dette, men det er vanskelig å vurdere hvorvidt den er stor og betydelig eller ikke. I forhold til friluftslivet vil veien øke tilgjengeligheten til området, noe som stort sett er positivt for allmennheten men samtidig er det neppe i hytteeiers interesse at det blir mer trafikk fra allmennheten i området.

I dette tilfellet spørres det om uttalelse både i forhold til permanent vei og en standardheving på hytta (inkl vann, avløp, elektrisitet). Dersom det foreligger en gyldig byggetillatelse, ligger det i denne en rett til å frakte nødvendige materialer og utstyr i byggeperioden. På så vis er det fullt ut mulig å gjennomføre byggeprosjektet sjøl om det ikke er vei til hytta. Det forutsettes imidlertid at en godkjenning foreligger.

I denne saken har eier derimot et sterkt ønske om vei, og dette henger sammen med de øvrige tiltakene. Ønsket er å kunne bruke hytta mer, og dette muliggjøres ved standardheving som imøtekommer dagens krav til hyttestandard.

Som påpekt i tidligere behandling, vil tiltaket utløse krav om reguleringsplan. Det er flere andre hytter i området, slik at det er nærliggende å peke på fordelene med en slik løsning også. Kommunen kan imidlertid gi dispensasjon, og dette utløser på mange vis et lite dilemma for bl.a. fjellstyret. Dels er det presedenshensynet og dels forutsigbarheten i arealbruken. Dersom dispensasjonspraksisen er liberal, vil det bli oppfattet som at fjellstyret er den som er «streng» i slike saker dersom fjellstyret vektlegger helhetssyn, likebehandling og forutsigbarhet til grunn i sin vurdering av grunndisponeringer. Så lenge dette i tillegg er et LNFR-område, bør dispensasjonspraksisen være streng.

I og med det ligger flere andre hytter i området, bør det i så fall sees på mulighet for en fellesløsning. For fjellstyrets del har saken også en prinsippiell karakter, i og med det finnes flere andre hytter på statsallmenningen som ikke har vei helt fram. Fjellstyret behandlet i sak

58.15 en sak om kjøring ned til hytte ved Furuodden sør for Buvika ved Femund. Denne saken var et spørsmål om grunneiers samtykke, men omhandlet mulighet for å kjøre bil etter kjørespor som var blitt til som følge av byggevirksomhet. Fjellstyret utsatte denne saken, og den ble etter hvert uaktell å behandle videre (etter ønske fra søker). Men saken har likheter med denne aktuelle saken på den måten at det ønskes en enkel vei fram til en i utgangspunktet veiløs hytte. Presedensvirkningen vil derfor være et moment som fjellstyret må vurdere.

Administrasjonens anbefaling er som tidligere at fjellstyret har en restriktiv holdning i slike saker av presedenshensyn. Det er dette forholdet som samlet sett for statsallmenningen skader nåværende og framtidig bruksrettsutøving. Dessuten krever kommunplanbestemmelsene reguleringsplan. Det er i Fjellstyrets interesse at arealbruk på statsallmenningen er forutsigbar, noe som bl.a. arealplaner bidrar til. Det er også slik at det nå er snakk om flere forhold og som gjør søknaden mer omfattende. Det framgår heller ikke noen særskilte behov som gjør saken veldig unik. Dersom eier hadde fremmet saken som en reguleringsplan der det hadde vært sett på en felles løsning sammen med de andre fritidsboligene i området, hadde saken vært en annen.

Administrasjonens forslag til uttalelse:

> Engerdal fjellstyret har vurdert spørsmålet vedr bygging av vei ned til, og standardheving av fritidseiendom tilhørende Tor Ø. Fjeld (gnr. 162, bnr. 1, festenr 79) ut fra Fjellovens §12. Saken kan skape presedens for lignende saker flere steder på statsallmenningen. Samlet sett vil mange slike saker skape mulig ulempe for bruksrettsutøving og naturverdier i statsallmenningen. Dessuten er tiltaket i strid med gjeldene bestemmelser i kommuneplanen. Engerdal fjellstyret tilrår derfor at det ikke gis tillatelse til bygging av vei som ønsket. Fjellstyret peker på muligheten for å lage en reguleringsplan som også omfatter naboeiendommer, alternativt at tiltaket innarbeides ved rullering av kommuneplanens arealdel. Bruken av dispensasjonsadgang vil føre til at arealbruken på statsallmenningen blir uforutsigbar for andre brukergrupper.

Sak 21.19	Ark 317.1	*Saksbeh.:OOps*
Høring: opprettelse av festeforhold Ådalskoia		

Saksdokumenter vedlagt:

- Brev med vedlegg fra Femundselva Historielag, datert 7. mars 2019.

Bakgrunn.

Femundselva historielag ber om fjellstyrets uttalelse i forbindelse med at de er i dialog med Statskog om opprettelse av festeforhold i tilknytning til ådalskoia beliggende ved Veunda mellom Granberget og Snerta. Historelaget har overtatt koia mede tilhørende uthus og har planer om å restaurere opp disse for å bevare dem for ettertiden og for å vise fram en del av områdets kulturhistorie. Prosjektet har for øvrig nylig fått innvilget tilskudd fra Fjellstyrets Bidragsbudsjett for 2019 (sak 12.19).

I normale tilfeller hadde fjellstyret fått saken oversendt fra Statskog SF, men i dette tilfellet har historielaget sjøl tatt initiativ til å innhente uttalelse fra fjellstyret. Det framgår også av overenskomsten mellom historielaget og Statskog at førstnevnte får fullmakt fra statskog til å søke kommunen om fradeling av tomten. Spørsmålet er om fjellstyret har synspunkter til at det skjer en fradeling og at det opprettes et festeforhold for koiene. Det er m.a.o. ikke snakk om salg av enkelttomt (fjellovens §13). Ut fra vedleggene i saken framgår det at tenkt tomtestørrelse er i underkant av 0,5 daa.

Fjellovens §12 om grunndisponeringer sier at fjellstyret skal høres i denne type saker. I sin vurdering av saken skal fjellstyret vurdere hvorvidt tiltaket medfører vesentlig ulempe eller skade for annen bruksrettsutøving, og at det tas naturvernhensyn.

Administrasjonens vurdering.

Så langt administrasjonen kan se, vil ikke tiltaket medføre at eksisterende eller framtidig bruksrettsutøving vil påvirkes negativt i vesentlig grad. Tiltaket vil, med de planer historielaget har for stedet, sannsynligvis være positivt for allmennheten ved at bygningene vedlikeholdes og historien i tilknytning til dem løftes fram.

Så langt fjelloppsynet kan se, vil det heller ikke skade viktige naturverdier.

Overenskomsten og Statskogs standard festeavtaler sikrer at allemennheter fortsatt har tilgang til veien og området for øvrig. Det er ikke åpning i festekontraktene til å gjerde inn denne type husværer. Da unngår en at området oppfattes som «privatisert».

Administrasjonen råder derfor fjellstyret til å stille seg positive til at ddet skjer en hjemmelsoverføring og at det opprettes festeavtale som skissert i søknaden fra Femundselva Historielag.

Administrasjonens forslag til uttalelse:

> Enerdal fjellstyre har ingen innvendinger mot at det skjer en hjemmelsoverdragelse for den s.k. Ådalskoia med tilhørende uthus, samt at det opprettes en festeavtale for et nødvendig areal i tilknytning til koiene. Fjellstyret ser også positivt på at det opprettes en avtale mellom historielaget og Statskog SF i forhold til bruk av veien ned til koiene.

Sak 22.19	Ark 335.2	*Saksbeh.: OOps*
Status seter Bjørnåsen m.m. – bygselbruket Solheim/Norderkjølen		

Saksdokumenter vedlagt:
- Brev fra Statskog SF, datert 31.01.2019.
- Kopi fra Seterregistrering 2001.

Bakgrunn.
Statskog SF ber om fjellstyrets syn og avklaringer i sak gjeldende hvorvidt bygselbruket Solheim/Norderkjølen på Lillebo fortsatt er å regne som en jordbruksmessig enhet, om uttalelse ift om eiendommen kan endre status til fritidseiendom, avklare status vedrørende seter i Bjønnåsen.

Eiendommen eies av Astrid Johanne Nilsen og har i dag en festeforhold med Statskog. Eier bebor ikke eiendommen. Jordveien er ikke i bruk og er heller ikke bortleid til annen bruker. Siden fester ikke bor på eiendommen kan det være aktuelt å dele fra tomt for bebyggelse, mens jordveien skilles fra.

Bruket har hatt setersted i Bjørnåsen. Fjellstyrets seterregistrering i 2001 konkluderer med at setra sannsynligvis aldri har vært i bruk over særlig tid og at den framsto som opphørt.

Saken dreier seg derfor om spørsmålet knyttet til form på salg av bygselbruk og status på seter. Det vises til vedlegg for ytterligere detaljer i saken. Fjellstyret må ta stilling til saken ihht fjellovens §§ 2, 13, 18 og 22, samt tilhørende bestemmelser i *Forskrift om seter og tilleggsjord m.m. i statsallmenningane.*

Administrasjonens vurdering.

For å ta spørsmålet omkring status for seterstedet først, er administrasjonens vurdering at setra – i den grad den har vært fullverdig opptatt – er falt i det fri, jfr Fjellovens § 22 . Det er ingen bebyggelse på denne foruten noen ruiner som så vidt er synlige. Så lenge bruket ikke er i drift er det derfor ikke heller grunnlag for å gjøre noen ny utvisning av setra. Det er heller ingen eksisterende bygninger der som det skal avklares bruksform på gjennom avtale. Derimot er det muligens noe uklart hvorvidt fjellstyret formelt har erklært setra for falt i det fri. Vurderingen er derfor at seterstedet ikke kan følge bruket ved et salg, og spesielt ikke dersom bruket går over til å være en fritidseiendom.

Når det gjelder salg av bruket, er det som Statskog skriver, ikke hjemmel for å selge dette som bygselbruk da det ikke er i drift og eier ikke bebor eiendommen. En mulig løsning som skisseres er derfor at bebyggelsen deles fra og det inngås et fritidsfeste for dette. I så fall bør det vurderes om jorda kan selges til aktive brukere i området. Hvis det ikke er noen interesse for dette vil arealet går tilbake til allmenningen. Når det gjelder tomtestørrelsen bør denne være et resultat av en nødvendig arrondering for å få med eksisterende bebyggelse. Dette innebærer at arealet sannsynligvis blir større enn en normal tomt til fritidsbebyggelse. Ihht til Statskogs beregninger vil denne allikevel ikke bli større enn om lag 2 daa, noe som er vanlig for boligtomter. Status ift festeavtale vil være tomt for fritidsbebyggelse. I og med eiendommen ikke er bebodd, åpner heller ikke Fjellovens § 13 for at tomtearealet kan selges.

I spørsmålet om hvorvidt bruket fortsatt er å regne som en jordbruksmessig enhet, er vurderingen at den er for så vidt det, men at bruket ikke er i aktiv drift i dag. Om en ser på bygningsmasse og historie, er det ingen tvil om at dette har vært et aktivt bruk. Drifta har imidlertid opphørt, og jorda leies heller ikke ut. Men det kan ikke utelukkes at bruket igjen kan bli et aktivt bruk, sjøl om jordveien kanskje er liten etter dagens mål. Det vil derfor være uheldig å definere bruket som opphørt.

Fjellstyret har de sinere åra vurdert lignende forhold knyttet til bruket Vesterheim i Sømådalen og Nygård på Drevsjø.

Administrasjonens forslag til uttalelse:

1. Fjellstyret har vurdert forholdene og status knyttet til bygselbruket Solheim/Nordermoen og tidligere setersted i Bjørnåsen, jfr brev datert 31/1-19. Fjellstyret anser at bruket skal betraktes som en jordbruksmessig enhet som ikke er i drift i dag.
2. Fjellstyret kan for sin del godkjenne at det opprettes fritidsfeste for bebyggelsen som skissert. Brukets resterende areal går i så fall tilbake til allmenningen. Oppdyrket del av denne anser fjelltyret kan selges til annen aktiv bruker dersom det er interesse og behov for det. Dersom bruket tilflyttes kan eiendommen selges i sin helhet på samme vis som andre bygselsbruk på statsallmenningen.
3. Når det gjelder setersted i Bjørnåsen anser Fjellstyre at dette har opphørt. Dersom stedet skal tas i bruk som seter igjen må det gjøres en ny utvisning. Rett til seter kan ikke følge et evt salg eller fritidsfeste.

Sak 23.19	Ark 334.1	*Saksbeh.: OOps*
Avtale om plukking av mose – Norske Moseprodukter		

Saksdokumenter vedlagt:

- Henvendelse fra Norske moseprodukter, datert 30/1-19.
- E-post fra Norske Moseprodukter datert 12/2-19.
- Møtereferat fra møte 19/2-19.
- Kart over ønsket plukkeområde.
- E-post med vedlegg fra Statskog SF datert 9/4-19.

Bakgrunn.

Norske Moseprodukter (NM) søker om å få plukke mose på statsallmenningen i Engerdal. De har tidligere også plukket her, senest med bakgrunn i vedtak fattet i sak 34.14. Vedtaket regueler virksomhetens plukking på statsallmenningen i Engerdal fram til og med 2018. Det er imidlertid ikke plukket hver sesong i perioden.

Søknaden angir et relativt stort område øst for Femundselva fra Galtsjøen og ned til Elvbrua. Fra Elvbrua og sør til kommunegrensa mot Trysil er ønsket område på begge sider av elva. Området angir overordnet område som en ser for seg at plukkingen vil skje. Det er tenkt at det årlig avklares mer detaljert hvilke områder som er aktuelle. Det er altså ikke slik å forstå at det vil bli plukket mose på hele det angitte området hvert år.

Norske Moseprodukter er en bedrift i utvikling og har 10 heltids ansatte ved sitt anlegg på Åkrestrømmen. I tillegg er det mange sesongarbeidere i de hektiske perioder. Råstoffet de bruker er først og fremst lavarten Kvitkrull (*Cladonia stellaris*). Dette henter dels i Rendalen men også en del fra tilgrensende områder i nabokommunene. Bedriften er i vekst og omsetningen har økt fra betraktelig de seinere åra og er nå på 35 mill. Bedriften planlegger også store investeringer i oppgradering av produksjonsanlegget på Åkrestrømmen. Bedriften er ISO-sertifisert og har Miljø- og kvalitetshandbok.

Bedriften har i mange år hentet mose fra Engerdal og er i dag en av to aktører som plukker til foredling av produkter. Tidligere var det mange i Engerdal som i sesong drev med moseplukking og hadde fortjeneste fra dette. For fjellstyrets del har inntektene fra denne virksomheten variert i og med det ikke blir plukket like store kvantum hvert år. Pr i dag er Norske Moseprodukter den aktøren som plukker mest på statsallmenningen i Engerdal. Som det framgår av søknaden har de nå også knyttet til seg en lokal samarbeidspart, slik at virksomheten gir sysselsettingsmuligheter i Engerdal også.

Søker ønsker å ha et rasjonelt opplegg der plukkelaget kan plukke 1 eller 2 år før de bytter sted og man må flytte utstyr. Et område som er plukket, kan plukkes på nytt etter 6-10 år om det får stå i ro. Viktig er det også at det står skog på arealene. Bedriften har derfor også behov om å føre dialog med de som planlegger tiltak i skogbruket slik at en evt kan plukke i forkant av avvirkninger o.l tiltak.

Norske Moseprodukter har hatt avtale med Engerdal Fjellstyre om plukking av mose på statsallmenningen tidligere. Fjellstyret har senest i **sak 34.09** bestemt retningslinjer for plukking av mose på statsallmenningen:

1. *Det kan søkes om plukking av dekormose (kvitkrull) på statsallmenningen i Engerdal utenom Elgå reinbeiteområde, naturvernede områder og i hytteområder.*

   Fjellstyret forbeholder seg rett til å styre og fastsette feltgrenser og lignende for å unngå problemer plukkere i mellom, og i forhold til annen aktivitet på allmenningen. Normalt vil hvert område være på 2 – 4 km2.

2. *Alle som ønsker å plukke dekormose på statsallmenningen må søke fjellstyret før plukkingen starter. Alle som får reservert et dekormoseområde for plukking, må først innbetale et depositum på kr 300,- til fjellstyret enten området benyttes eller ikke.*

   Det innbetalte beløp trekkes fra i sluttoppgjør som leietaker betaler ved endt mosesesong. Sluttoppgjøret skjer etter plukket mosekvantum.

   Priser er kr 4,- pr. halvkasse (to rammer) og kr 2,- pr. ramme for perioden 2009 og 2010. Oversikt over plukket mosekvantum samt betaling for dette skal være fjellstyret i hende innen 15.11. hvert år.

3. *Diverse bestemmelser:*

   Det er ikke tillatt med framleie av moseområder uten fjellstyrets tillatelse. Framtransport av mose med motorisert kjøretøy utenom bilveg krever kommunens tillatelse i samsvar med lov om motorferdsel i utmark og vassdrag. Det er den enkelte plukkers ansvar å ha dette i orden. Alle som plukker mose på fjellstyrets område plikter å ta hensyn til naturen så langt som mulig.

   Materiell og utstyr skal fjernes eller lagres på en ryddig og naturvennlig måte når moseplukking ikke pågår. Når avtalen har utløpt, skal alt materiell og utstyr fjernes. Ved brudd på ovennevnte vilkår kan inngåtte avtaler heves.

4. *Fjellstyrets administrasjon forvalter moseresursene i henhold til overnevnte retningslinjer. Priser per ramme fastsettes i de årlige budsjettbehandlinger. Vedtaket gjelder inntil videre.*

Norske Moseprodukter ønsker nå en langsiktig avtale for å få et forutsigbart opplegg for plukking på de omsøkte arealene.

Daglig leder var i møte med Norske Moseprodukter den 19. februar d.å sammen med Statskog for en dialog rundt moseplukkingen. Bedriften ga en god og fyldig orientering om dens virksomhet. Bedriften er klar på at de høster en naturressurs som er fornybar under forutsetning av at det plukkes i riktig kvantum og at områdene får tilstrekkelig med tid til å vokse igjen etter de er plukket.

Fjellstyrene har i mange tiår ansett plukking av mose som en ressurs det tilligger fjellstyret å administrere. Dette har derimot Statskog ved et par anledninger sagt seg uenige i, uten at praksis i realiteten er endret. I forbindelse med arbeidet med denne saken ble daglig leder kontaktet av Statskog SF med beskjed om at fjellstyret ikke kan gjøre denne type avtaler. Det er en uryddig måte å ta opp problemstillingen på, og etter litt kontakt med søker, Statskog SF og NFS er det aksept for at fjellstyret og Norske Moseprodukter gjør en avtale om plukking av mose på statsallmenningen i Engerdal. Det prinsippielle spørsmålet om hvilke ressurser det

tilligger fjellstyrene å administrere må i fall dagens praksis er ukorrekt, avklares på nasjonalt nivå.

Etter å ha undersøkt i arkivet finner en i hvert fall bevis for at Fjellstyret i Engerdal har administrert dette siden først på 1950-tallet.

Administrasjonens vurdering.

Moseplukking har lang tradisjon i Engerdal. Det er opp gjennom tiden plukket en anseeslig mengde med dekormose og har gitt flere som bor på statsallmenningen en inntekt. I hovedsak har enkeltpersoner plukket mose. De har enten foredlet råstoffet selv (bundet kranser) eller solgt videre til oppkjøpere/bedrifter. Men også firmaer som f.eks Norske Moseprodukter har hatt moseplukkere på statsallmenningen, eller privatpersoner har plukket og solgt til bedriftene. Med årene har det blitt færre som er interessert i å få utvist område for å plukke i. Sist sommer var det en person foruten de som plukket til Norske Moseprodukter.

Kvitkrull (Cladonia stellaris) er alltså en lavart selv om den lokalt metegnes som en mose. Den er vanlig i området og trives på relativt tørre marker og åpne med furuskog. Vokser også over skoggrensen og danner store matter, noe som er karakteristisk for vårt område. Den vokser ofte sammen med grå og gul reinlav. Under gunstige forhold vokser lavmattene til igjen etter noen år hvis de har blir plukket eller beitet.

Kvitkrull har historisk blitt nyttet som fôr. I dag har den som beiteplante mest betydning for reindriften, da det ikke lenger er noen som høster kvitkrull som husdyrfôr. Problematikken etter ulykken i Tsjernobyl gjorde at det var interesse for å hente kvitkrull i dette området for å fôre rein andre steder. Det er det til en viss grad fortsatt og i reindriften nyttes den fortsatt som lokke- eller støttefôr.

Vedtak i **sak 34.09** har gitt rammer for hvordan fjellstyret forvalter sakene rundt moseplukkingen på statsallmenningen. Det fungerte slik at interessenter meldte seg og fikk utvist område, ofte for 1-2 år. De avtalene som har vært med hver enkelt interessent følger premissene lagt i vedtaket i **sak 34.09** samt et definert geografisk område markert på kart og beskrevet i følgebrev. Når Norske Moseprodukter nå ønsker en mer langsiktig avtale er spørsmålet om man skal opprette en mer omfattende avtale eller om man skal videreføre dagens praksis, men for lengre perioder. Uansett er det området som Norske Moseprodukter har søkt om mye større enn det som har vært praksis tidligere. Gjennom dialog tidligere i vinter, er det imidlertid forståelse for at en årlig avtaler detaljerte arealer og utnytting. I tillegg at områdene bør inneha mose av god kvalitet, må det være tilgang til vann og overkommelig transport. Kvaliteten avhenger av flere faktorere, bl.a. vokseplass. Derfor har også skogsdrifter innvirkning på dette og det er derfor Statskog SF er invitert inn i dialogen.

Det er pr i dag avtale med en annen interessent – Gunnar Hellan - innenfor det område Norske Moseprodukter ønsker seg, se sak 24.19. Denne avtalen skal også fornyes nå. Det kan derfor være uheldig å utvise samme område til to aktører. Hellan har opplyst at han har planer om å fortsette med sin virksomhet i flere år framover og vil gjerne beholde det området han har avtale på i dag. Hellan plukker mindre kvantum og produserer ferdige produkter selv (kranser).

Når det gjelder hensyn til andre brukere så påvirker moseplukking fremst tilgangen på lav til bete og da særlig reinbeite. Nå plukkes det derimot lav stort sett utenfor reinbeiteområdet så den konflikten er neppe særlig reell. Derimot kan det være flere andre brukere som kan virke inn på moseplukkingen og kvaliteten på mosen. Rentramp, ferdsel i forbindelse med friluftsliv og hundetrening kan skade moselaget og gjøre forekomsten mindre drivverdig. Ferdsel fra fiskere og turgåere o.l. er relativt konsentrert langs vann, vassdrag og stier så det er neppe et større problem. Hundetrening kan skade moseforekomsten i mindre områder der aktiviteten er konsentrert og i kombinasjon med tørt vær. Og tvert om; fjellstyret har i dag avtale om dressurområde for brukshunder innenfor området skissert av Norske Moseprodukter. Det er til tider høy aktivitet i dressurområdet, og det kan være uhensiktsmessig at det foregår moseplukking der i de mest intensive perioden.

Som søker påpeker er det viktig med en dialog med skogbruket for å utnytte ressursene. Bedriften har dialog med Statskog ang dette. Av andre brukergrupper som kan virke in på moseplukkingen er kanskje intensiv bruk av små arealer i forbindelse med hundetrening og orientering. Vanlig turgåing eller ferdsel i forbindelse med jakt og fiske forventes ha marginal innvirkning på moseforekomsten da ferdselen ofte skjer i andre vegetasjonstyper og langs etablerte stier. Fjellstyret vil således ha ett visst ansvar ved utdeling av områder for moseplukking at man unngår å utvise de områdene som blir mest intensivt brukt til f.eks hundetrening. Når det er sagt kan man heller ikke nekte vanlig ferdsel i mosefeltene selv om det kanskje kan være uheldig. Videre er det ryddig at man i en avtale opplyser om annen organisert aktivitet (hundetrening) og angi hvilke områder det er.

Det kan være bra for alle parter om man forsøker å kartlegge forekomsten til en viss grad. På den måten har både fjellstyret mulighet til å ta nye områder i bruk til formålet samtidig som det er lettere for interessenter å orientere seg om interessante forekomster. Noen slik helhetlig oversikt finnes ikke i dag.

<u>Administrasjonens forslag til vedtak.</u>

1. Norske Moseprodukter (NM) gis tillatelse til plukking av mose etter de retningslinjer som er vedtatt i sak 34.09.
2. Prisen settes til kr 2,50 pr ramme for 2019. Deretter kan justering av pris skje jfr vedtakets pkt 4 i sak 34.09.
3. NM gis tillatelse til plukking innenfor skissert område i søknad med unntak av områder som Fjellstyret allerede har avtale med andre om moseplukking. Denne retten gjelder fram til 2023.
4. NM skal før hver driftssesong informere fjellstyret om sesongens driftsplaner herunder hvilke områder det planlegges plukking i, kvantum, vanningsopplegg og transporter.
5. Det skal tas hensyn til annen bruk av området. Plukking i dressurområdet ved Sølenstua (se kartvedlegg) skjer i dialog med Sølenstua camp og hytter.
6. Fjellstyrets tillatelse gjelder ikke evt. verneområder innenfor området. Likeledes skal det ikke plukkes i nøkkelbiotoper m.m. som Statskog SF har angitt, se kartvedlegg.
7. Det skal tas hensyn til bebyggelse og øvrig infrastruktur i området.

Sak 24.19	Ark 334.1	*Saksbeh.: OOps*
Tillatelse om plukking av mose – Gunnar Hellan		

Saksdokumenter vedlagt:

- E-post fra Gunnar Hellan datert 19 februar 2019.
- Kart over plukkeområder.

Bakgrunn.

Gunnar Hellan ønsker å fornye den tillatelsen han har hatt for å få plukke mose (lavarten Kvitkrull (*Cladonia stellaris*)) på statsallmenningen i Engerdal. Han har tidligere plukket i et område sør for Elvbrua og et område i Vurrusjølia (sak 32.15).

Gunnar Hellan benytter råstoffet til produksjon av kranser og dekorasjoner for videresalg. På det viset skjer videreforedlingen i Engerdal noe som er positivt. Tidligere var plukking av mose en betydelig binæring for mange i Engerdal. Nå er det bare Hellan og Norske Moseprodukter som fjellstyret har avtale med ang plukking på statsallmenningen i Engerdal. For å styre hvor de forskjellige aktørene har hentet sin mose har fjellstyret fordelt interessentene i ulike områder.

Hellan har hatt avtale med Engerdal Fjellstyre om plukking av mose på statsallmenningen tidligere. Fjellstyret har senest i **sak 34.09** bestemt retningslinjer for plukking av mose på statsallmenningen:

1. *Det kan søkes om plukking av dekormose (kvitkrull) på statsallmenningen i Engerdal utenom Elgå reinbeiteområde, naturvernede områder og i hytteområder.*

   Fjellstyret forbeholder seg rett til å styre og fastsette feltgrenser og lignende for å unngå problemer plukkere i mellom, og i forhold til annen aktivitet på allmenningen. Normalt vil hvert område være på 2 – 4 km2.

2. *Alle som ønsker å plukke dekormose på statsallmenningen må søke fjellstyret før plukkingen starter. Alle som får reservert et dekormoseområde for plukking, må først innbetale et depositum på kr 300,- til fjellstyret enten området benyttes eller ikke.*

   Det innbetalte beløp trekkes fra i sluttoppgjør som leietaker betaler ved endt mosesesong. Sluttoppgjøret skjer etter plukket mosekvantum.

   Priser er kr 4,- pr. halvkasse (to rammer) og kr 2,- pr. ramme for perioden 2009 og 2010. Oversikt over plukket mosekvantum samt betaling for dette skal være fjellstyret i hende innen 15.11. hvert år.

3. *Diverse bestemmelser:*

   Det er ikke tillatt med framleie av moseområder uten fjellstyrets tillatelse. Framtransport av mose med motorisert kjøretøy utenom bilveg krever kommunens tillatelse i samsvar med lov om motorferdsel i utmark og vassdrag. Det er den enkelte

plukkers ansvar å ha dette i orden. Alle som plukker mose på fjellstyrets område plikter å ta hensyn til naturen så langt som mulig.

Materiell og utstyr skal fjernes eller lagres på en ryddig og naturvennlig måte når moseplukking ikke pågår. Når avtalen har utløpt, skal alt materiell og utstyr fjernes. Ved brudd på ovennevnte vilkår kan inngåtte avtaler heves.

4. Fjellstyrets administrasjon forvalter moseresursene i henhold til overnevnte retningslinjer. Priser per ramme fastsettes i de årlige budsjettbehandlinger. Vedtaket gjelder inntil videre.

Det har tidligere vært praksis at avtalene om plukking av mose har vært toårig. I 2014 godkjente fjellstyret at Norske Moseprodukter fikk tillatelse til å disponere et areal i en 5-årsperiode (**sak 34.14**). Hellan ble i 2015gitt anledning til å plukke mose i angitte områder fram til og med 2018. I forbindelse med fornying av avtale med Norske Moseprodukter, er det relevant å se disse sakene i sammenheng, bl.a. i forhold til lengde på avtalen.

Prisen ble i sak 32.15 satt til kr. 2,50 pr ramme, og at framtidig prisjustering kan skje.

For generelle betratninger og vurderinger rundt moseplukking på statsallmenningen i Engerdal vises det til sak 23.19, se over.

<u>Administrasjonens vurdering:</u>

Moseplukking har lang tradisjon i Engerdal. Det er opp gjennom tiden plukket en anselig mengde med dekormose og har gitt flere som bor på statsallmenningen en inntekt. I hovedsak har enkeltpersoner plukket mose. De har enten foredlet råstoffet selv (bundet kranser) eller solgt videre til oppkjøpere/bedrifter. Men også firmaer som f.eks Norske Moseprodukter har hatt moseplukkere på statsallmenningen, eller privatpersoner har plukket og solgt til bedriftene. Med årene har det blitt færre som er interessert i å få utvist område for å plukke i. Sist sommer var det bare Hellan og Norske Moseproduktersom plukket mose på statsallmenningen i Engerdal.

Kvitkrull (*Cladonia stellaris*) er altså en lavart selv om den lokalt benevnes som en mose. Den er vanlig i området og trives på relativt tørre marker og åpne med furuskog. Vokser også over skoggrensen og danner store matter, noe som er karakteristisk for vårt område. Den vokser ofte sammen med grå og gul reinlav. Under gunstige forhold vokser lavmattene til igjen etter noen år hvis de har blir plukket eller beitet.

Kvitkrull har historisk blitt nyttet som fôr. I dag har den som beiteplante mest betydning for reindriften, da det ikke lenger er noen som høster kvitkrull som husdyrfôr. Problematikken etter ulykken i Tsjernobyl gjorde at det var interesse for å hente kvitkrull i dette området for å fôre rein andre steder. Det er det til en viss grad fortsatt og i reindriften nyttes den fortsatt som lokke- eller støttefôr.

Vedtak i **sak 34.09** har gitt rammer for hvordan fjellstyret forvalter sakene rundt moseplukkingen på statsallmenningen. Det fungerte slik at interessenter meldte seg og fikk

utvist område, ofte for 1-2 år. De avtalene som har vært med hver enkelt interessent følger premissene lagt i vedtaket i **sak 34.09** samt et definert geografisk område markert på kart og beskrevet i følgebrev.

Når det gjelder hensyn til andre brukere så påvirker moseplukking fremst tilgangen på lav til beite og da særlig reinbeite. Nå plukkes det derimot lav stort sett utenfor reinbeiteområdet så den konflikten er neppe særlig reell. Derimot kan det være flere andre brukere som kan virke inn på moseplukkingen og kvaliteten på mosen. Rentramp, ferdsel i forbindelse med friluftsliv og hundetrening kan skade moselaget og gjøre forekomsten mindre drivverdig. Ferdsel fra fiskere og turgåere o.l. er relativt konsentrert langs vann, vassdrag og stier så det er neppe et større problem. Hundetrening kan skade moseforekomsten i mindre områder der aktiviteten er konsentrert og i kombinasjon med tørt vær.

Vanlig turgåing eller ferdsel i forbindelse med jakt og fiske forventes ha marginal innvirkning på moseforekomsten da ferdselen ofte skjer i andre vegetasjonstyper og langs etablerte stier. Fjellstyret vil således ha ett visst ansvar ved utdeling av områder for moseplukking at man unngår å utvise de områdene som blir mest intensivt brukt til f.eks hundetrening. Når det er sagt kan man heller ikke nekte vanlig ferdsel i mosefeltene selv om det kanskje kan være uheldig. Videre er det ryddig at man i en avtale opplyser om annen organisert aktivitet (hundetrening) og angi hvilke områder det er. Det er også viktig å holde en dialog i forhold til skogbruket.

Det kan være bra for alle parter om man forsøker å kartlegge forekomsten til en viss grad. På den måten har både fjellstyret mulighet til å ta nye områder i bruk til formålet samtidig som det er lettere for interessenter å orientere seg om interessante forekomster. Noen slik helhetlig oversikt finnes ikke i dag.

Når det gjelder prissettingen ble den i **sak 32.15** satt til kr 2,50 pr ramme for 2015. Deretter kan prisjustering skje i forbindelse med budsjettbehandlingen i avtaleperioden. Prinsippet om likebehandling bør derfor tilsi en slik pris i denne saken.

Administrasjonen anbefaler at fjellstyret gir tillatelse til Gunnar Hellan for plukking av dekormose i de områder som foreslås på kart.

<u>Administrasjonens forslag til vedtak.</u>

1. Gunnar Hellan gis tillatelse til plukking av mose etter de retningslinjer som er vedtatt i sak 34.09. Plukkingen skal skje i de områdene som er avgrenset på kart ved Elvbrua og Vurrusjølia.
2. Prisen settes til kr 2,50 pr ramme for 2019. Deretter kan justering av pris skje jfr vedtakets pkt 4 i sak 34.09.
3. Hellan gis tillatelse til plukking innenfor skissert område i søknad. Denne retten gjelder fram til 2023.
4. Hellan skal før hver driftssesong informere fjellstyret om sesongens driftsplaner. Ved sesongslutt, senest 15. november, skal det innrapporteres til fjellstyret om høstet kvantum.

Sak 25.19	Ark 434.8	*Saksbeh.: OOps*
Grunneiers samtykke Motorferdselslovens §10 – Gudmund Hole.		

Saksdokumenter vedlagt:

- Dispensasjon fra Engerdal kommune, datert 11.02.19.

Bakgrunn:

Gudmund Hole søker om grunneiers samtykke til å kjøre bil fra vegenden i Skjærbekkdalen i Engerdal og inn til Munkbetsetra som ligger i Rendalen. Kjøringen skal skje etter etablert kjørevei inn til setra. Formålet med kjøringen er å få fraktet inn utstyr og bagasje til setra. Hole søkte også i 2018 fjellstyret om grunneiers samtykke for barmarkskjøring inn til Munkbetsetra, noe fjellstyret ga (sak 63.18).

Fjellstyret er etter § 12 i Fjelloven gitt myndighet til å begrense eller forby motorferdsel i statsallmenningen etter Motorferdselslovens §10. I henhold til vedtak i sak 06.17 legges saken fram for fjellstyret for avgjørelse.

Administrasjonens vurdering:

Fjellstyret må i saken vurdere hvorvidt kjøringen vil være til skade eller ulempe i forhold til de interesser fjellstyret err satt til å ivareta etter fjelloven. Videre må fjellstyret ta stilling til om et evt samtykke vil medføre presedens og at omfanget i så fall vil være skadelig.

Det foreligger dispensasjon fra Engerdal kommune. Det er også tidligere år søkt om å kjøre på barmark inn til setra, og fjellstyret har gitt sitt samtykke til barmarkskjøringen. Riktignok har Engerdal kommunes tidligere dispensasjon vært gjenstand for klagebehandling.

Kjøringen skjer etter et etablert kjøreveg fram til setra. Det har vært aktiv setring på Munkbetsetra fram til 2015.

Formålet med kjøringen og omfanget anses akseptabelt, og fjellstyret rådes til å gi sitt samtykke til kjøringen.

Administrasjonens forslag til vedtak.

I henhold til § 12 i fjelloven gir Engerdal fjellstyre sitt samtykke etter § 10 i Lov om motorferdsel i utmark og vassdrag til at Gudmund Hole kan kjøre med bil etter omsøkt trase fra vegenden i Skjærbekkdalen og til kommunegrense mot Rendalen. Samtykket gis under forutsetning av at kjøring skjer etter dispensasjon gitt av lokal motorferdselsmyndighet.

Sak 26.19	Ark 137	*Saksbeh.: OOps*
Søknad om bidrag: Løypekjøring – Søre Elvdal vel.		

Saksdokumenter vedlagt:

- Søknad fra Søre Elvdal vel, datert 07.02.2019.

Bakgrunn:

Søre Elvdal Vel søker om uspesifisert beløp til preparering av skiløyper mellom Snerta og Elvdalen. Skiløypa er et populært tilbud til lokalbefolkning, hytteeiere og andre tilreisende. Tidligere år har Snerta hytteforening søkt fjellstyret om midler (kr 5000,-) til samme tiltak. Fjellstyret har ikke gitt bidrag til hytteforeningen siden det er Søre Elvdal Vel som ansvarer (innehaver av dispensasjon fra motorferdselsforsriften) for skiløypa. I sak 22.18 ble Søre Elvdal vel innvilget et tilskudd til skiløypekjøring på kr 3000,-.

Skiløypa mellom Snerta og Elvdalen bekostes av Elvdalen Vel i hovedsak, men hytteforeningen har også bidratt. Løypemannskapet har tidligere estimert en kostnad på kr 8000,- for å preparere løypa gjennom vinteren. Løypa er ca 7 km lang og skal prepareres med snøskuter.

Søknaden inkom etter fristen som er satt til 1. februar, av den grunn kom den ikke med i behandlingen av saker til fjellstyremøtet i mars.

Engerdal fjellstyre står relativt fritt til å benytte overskudd av fjellkassa, og kan dersom overskuddet er større enn det som trengs for tiltak på allmenningen gi tilskudd for å styrke næringsgrunnlaget i allmenningsbygder, jfr Fjellovens §11. Fjellstyret har vedtatt et eget Bidragsbudsjett med regler for 2019, se sak 102.18. Reglene gir retningslinjer for hvor mye penger som kan disponeres til næringsformål og hvor mye som kan disponeres til allmennyttige formål, samt regler for hvordan tildeling skal skje og hvor store bidrag som kan ytes.

Administrasjonens vurdering:

I bidragsbudsjettet 2019 inkl. regler faller denne søknaden inn under allmennyttig formål. Dette er helt klart et allmennyttig formål som kommer mange til gode, både fastboende, hyttefolk og tilreisende i hele kommunen. Skiløyper er det viktigste vinterproduktet i kommunen og det viktigste trekkplasteret både for hyttefolk og turister i vintersesongen. Sånn sett er dette også et viktig tilbud i forhold til næring og næringsutvikling i kommunen. Det er også en godt brukt aktivitet blant lokalbefolkningen som veldig mange setter stor pris på.

Dette er ei skiløype som ikke ligger inne i den kommunale skiløypeforskriften. Den er allikevel blitt preparert noen år og har lenge vært den eneste oppkjørte skiløypa i dette området. Nå er det tidligere i vinter gitt en dispensasjon for preparering av skiløype fra Søre

Elvdal opp etter vegen til Skjørbekkdalen, inn til Tangjota og opp til fjellkanten. Dette preparers av privatperson (Kåre Johnny Øien).

Fjellstyret har gjennom flere år bidratt til løypekjøringen i Engerdal over Bidragsbudsjettet. Som nevnt fikk søker et tilskudd i 2018. I Bidragsbudsjett for 2019 er imidlertid midlene til allmennyttige formål allerede disponert, sågar med en utvidelse av ramma. Administrasjonen mener derfor at det er feil å innstille denne saken på at det skal gis tilskudd, sjøl om det hadde vært relevant med tanke på øvrige søknader og behandlingen av Søre Elvdal vel's søknad i 2018. Fjellstyret står imidlertid fritt til å vurdere inkomne søknader fortløpende og har adgang til å gjøre unntak, jfr reglenes pkt 17.

Administrasjonens forslag til vedtak:

Midler til allmennyttige formål i Fjellstyrets Bidragsbudsjett for 2019 er allerede disponert, og søknaden kan derfor ikke imøtekommes.

Sak 27.19	Ark 123	*Saksbeh.: OOps.*
Godkjenning av årsmelding og regnskap for 2018		

Saksdokumenter vedlagt:

- Forslag til årsmelding for Engerdal fjellstyre for virksomhetsåret 2018.
- Revidert regnskap for virksomhetsåret 2018.
- Revisjonsberetning for 2018 (*NB. Ettersendes*)
- Ledelseserklæring.

Bakgrunn

Engerdal fjellstyrets regnskap er nå revidert og viser følgende hovedtall for 2018:

Sum driftsinntekter:	kr	7 530 107,-
Sum driftsutgifter:	kr	6 808 442,-
Sum driftsresultat	kr	721 665,-
+ Finansinntekter	kr	45 610,-
Driftsresultat før bidrag	kr	767 275,-
Bidrag:		
Bidrag til næringsformål	kr	350 684,-
Bidrag til allmennyttige formål mm	kr	175 153,-
Sum utbetalte bidrag	kr	525 837,-
Netto kapitaløkning	kr	241 438-

Driftsresultatet før finansinntekter viser en overskuddsgrad på 10,2 %. Når en legger til finansinntekter blir driftsresultatet før bidragsbevilgning på kr 767 275- . Vurdert opp mot vedtatt driftsbudsjett for 2018, hvor det ble budsjettert med inntekter på kr 6 820 000,- (inkl finansinntekter) og kostnader på kr 6 139 000,-, er selve driftsresultatet godt.

Fjellstyret utbetalte totalt kr 525 837,- i bidrag for 2018. Fjellkassa har dermed en netto kapitaløkning på kr 241 438,-. For nærmere detaljer angående økonomi, vises det til tallene i det etterfølgende regnskap.

Det henvises til vedlagt årsmelding og regnskap for detaljer.

Administrasjonens vurdering

For 2018 budsjetterte fjellstyret med kr 6 820 000,- i inntekter (inkl finansinntekter) og kr 6 139 000,- i kostnader, noe som vil gitt et overskudd på kr 683 000,- (inkl finansinntekter). Vurdert opp mot vedtatt driftsbudsjett for 2018 er driftsresultatet noe bedre enn budsjettert samlet sett. Dette kan i stor grad forklares med at inntektene er høyere enn budsjettert.

Kostnadene er for alle avdelinger samlet kr 669 442,- høyere enn målsettingen i budsjettet. Driftsåret 2018 har vært preget av veldig høy aktivitet, særlig knyttet til salg av skjøtselstjenester og vedlikehold av fjellstyrets koier. Daglig leders vurdering er allikevel at den daglige driften har god kostnadskontroll samtidig som flere inntektsposter er økt. I sum gjør dette at virksomhetsåret 2018 har vært godt økonomisk for Engerdal fjellstyre, og en har nådd inntjeningsmålet som var budsjettert.

På inntektssiden er det en samlet økning på kr 195 042,- fra forrige regnskapsår, og det er kr 710 107,- mer i inntekter enn budsjettert. Inntektene øker i alle avdelinger og de mest markante økningene er knyttet til jaktkortinntekter, festeinntekter og tjenestesalg. Dessuten var det heller ikke budsjettert med utbytte fra Rendalen Renselskap i 2018. Verdt å merke seg er at inntekter knyttet til fiskekort og storviltjakt gikk ned i 2018. Når det gjelder salget av fiskekort kan nok den tørre sommeren og påfølgende bålforbud virket inn både på fiskeforholdene og turlysten.

Foruten hovedtrekkene som nevnt ovenfor, er det enkeltposter i regnskapet som kan være verdt å trekke fram som følge av relativt stor differanse i forhold til vedtatt driftsbudjsettet. Disse er i korte trekk som følger:

- Kostnader knyttet til lønn og pensjon er noe lavere enn budsjettert.
- Styrehonorar er derimot høyere enn budsjettert som følge av økt møtevirksomhet.
- Forsikringskostnadene er samlet sett redusert.
- Kostnadene knyttet til regnskap er over budsjett, men allikevel redusert fra foregående år.
- Kostnadene knyttet til datautstyr og internett er høyere enn budsjettert.
- Inntekter knyttet til avd 3 (administrasjon), avd 4 (Fiskeanlegg) og avd 5 (jakt, fiske, grunnutnytting) har økt sammenlignet med foregående regnskapsår, og er over budsjetterte mål for alle avdelinger.
- Samtidig er det et merforbruk på Fiskeanlegget sammenlignet med vedtatt budsjett, noe som skyldes avskrivingskostnader og bytte av en grunnvannspumpe. Fiskeanlegget er nå nedskrevet til null.
- Markedsføringsutgiftene har økt og ligger over budsjett. Dette skyldes i hovedsak kostnader med produksjon av en ny fiskefilm.
- Driftskostnader koier og buer er betydelig over budsjettert. Dette skyldes oppgradering av eksisterende hytter samt kostnader knyttet til oppgradering av inventar/løsøre og utarbeidelse av vedlikeholdsplan for 11 nye skogshusvær.
- Kostnader knyttet til skjøtselstiltak på allmenningen med tilrettelegging for friluftslivet og vedlikehold av friluftsanlegg har økt i 2018 og ligger vel over budsjettet. Merparten av kostnadene knytter seg til utlegg i forbindelse med skjøtselstiltak i Gutulia. Disse kostnadene er utlegg for oppdragsgiver og er dekket gjennom tjenestesalget.
- Provisjonskostnadene er også i 2018 høyere enn budsjettert, men lavere enn regnskapsåret 2017. Dette til tross for at det er solgt færre fiskekort. Derimot er det solgt flere jaktkort.
- Inntekter fra festeavgifter har økt.
- Inntekter fra tjenestesalget til SNO og andre har økt og er godt over budsjetterte mål.

- Utleieinntektene fra fjellstyrets koier har gått noe ned sammenlignet med 2017, men ligger allikevel godt over budsjetterte mål.
- Resultatet for vegen Snerta – Elvbrua viser et underskudd på kr. 25 510,-, noe som er et markert bedre resultat enn i 2017 (underskudd på kr 51 086,-). Inntektene på veien har økt og utgiftene har gått noe ned i 2018. Det er allikevel ikke et overskudd. Gjennom avtale er Engerdal kommune med på å dekke 50% av underskuddet.

Som nevnt utbetalte Fjellstyret totalt kr 525 837,- i bidrag i 2018. Fjellkassa har dermed en kapitaløkning på kr 241 438,-.

Administrasjonens forslag til vedtak:

Engerdal fjellstyre godkjenner med dette fremlagt årsmelding og revidert regnskap for 2018.

Sak 28.19	**Ark 611.2**	***Saksbeh.: OOps***
Forespørsel om bruk av terreng til jakthundprøve – Østerdal elghundklubb.		

Saken ettersendes uke 17.